

Białystok, 11.01.2022r.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

Klinika Psychiatrii

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Recenzja pracy doktorskiej Aleksandry Margulskiej pt. „Ocena parametrów metabolicznych i składu ciała u osób chorujących na schizofrenię”.

Promotor: dr hab. n. med. Adam Wysokiński

Rozprawa doktorska lek. Aleksandry Margulskiej dotyczy zmian metabolicznych i składu ciała osób chorujących na schizofrenię.

Badania epidemiologiczne pokazują, że schizofrenia jest ważną przyczyną niepełnosprawności z powodu znaczących dysfunkcji ośrodkowego układu nerwowego (OUN). Etiologia schizofrenii nie jest w pełni wyjaśniona i wciąż jest przedmiotem wielu badań. Sformułowano też wiele hipotez co do jej możliwego podłoża; do najważniejszych, powszechnie przyjętych przyczyn zaliczyć należy teorię neurotransmitterową -m. in. dopaminergiczną, glutaminergiczną, procesów zapalno-immunologicznych, psychologiczną, dysfunkcji określonych obszarów mózgu (kory czołowej, skroniowej, wzgórza), procesów neurotoksycznych oraz genetyczną. Niezwykle istotny jest wzrost ryzyka chorób metabolicznych oraz sercowo-naczyniowych w schizofrenii, przy czym nieczęsto wdrażane są rozwiązania „zorientowanie na powrót do zdrowia”, nie tylko psychicznego ale i somatycznego. Stąd niezwykle istotne jest dalsze poszukiwanie możliwych patomechanizmów prowadzących do rozwoju schizofrenii i towarzyszących jej zaburzeń metabolicznych,

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz, Klinika Psychiatrii, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

celem znalezienia nowych bardziej skutecznych metod terapeutycznych. Powyższe pokazują, że temat podjęty przez doktorantkę jest jak najbardziej istotny z punktu widzenia klinicznego i naukowego.

Praca liczy 159 stron, 241 pozycji piśmiennictwa, 28 tabel, 19 rycin, streszczenia, skróty i aneks. We wstępie, autorka w bardzo jasny, zwięzły i uporządkowany sposób przedstawiła teorie dotyczące rozpowszechnienia, diagnostyki oraz etiologii, a także aktualne naukowe dane dotyczące roli genów potencjalnie mogących wpływać na zjawisko zaburzeń metabolicznych w populacji ogólnej oraz u pacjentów chorujących na schizofrenię.

Celem głównym pracy była ocena i charakterystyka parametrów metabolicznych, antropometrycznych, kostnych i składu ciała u osób chorujących na schizofrenię leczonych lekami przeciwpsychotycznymi w porównaniu z osobami zdrowymi. Celami szczegółowymi pracy były: 1) porównanie rozpowszechnienia zaburzeń metabolicznych, w tym zespołu metabolicznego w grupie pacjentów i w grupie kontrolnej; 2) porównanie ryzyka sercowo-naczyniowego w grupie pacjentów i w grupie kontrolnej; 3) porównanie parametrów antropometrycznych i składu ciała w grupie pacjentów i w grupie kontrolnej; 4) określenie, czy pacjenci różnią się parametrami kostnymi od osób z grupy kontrolnej; 5) określenie, czy parametry metaboliczne, antropometryczne, kostne i skład ciała wpływają na jakość życia pacjentów; 6) określenie, jaki jest stopień kontroli metabolicznej u pacjentów w porównaniu do grupy kontrolnej.

„Materiał i metody” lek. Aleksandra Margulska opisała satysfakcjonująco, uzupełniając opis tabelarycznie i rycinami, które są samoopisujące, co pozwala zainteresowanym osobom na posłużenie się tą częścią rozprawy w celu przeprowadzenia podobnych metodologicznie badań.

Do badania zakwalifikowano łącznie 146 osób, grupę badaną stanowiło 78 pacjentów cierpiących z powodu schizofrenii -leczonych ambulatoryjnie oraz w szpitalu, grupę kontrolną stanowiło 68 zdrowych ochotników. Dostrzeżonym mankamentem pracy jest fakt, że podział na grupy nie został jasno opisany w metodologii (rozdziale 3) -brak opisanych liczebności grupy i podziału na płeć.

Autorka zaprezentowała wszystkie otrzymane wyniki dosyć dokładnie, posługując się adekwatnymi tabelami i rycinami, które unaoczniają znaczenie wyników.

Analizując „Dyskusję” pracy stwierdziłem, że Autorka skonfrontowała uzyskane wyniki z wynikami innych autorów w sposób bardzo dojrzały i szczegółowy, posługując się bogatą, aktualną literaturą. Doktorantka stwierdziła, że częstość występowania zespołu metabolicznego w grupie pacjentów wynosiła 67%. Chorzy mieli istotnie wyższe wartości wskaźnika masy tłuszczowej (FMI), wskaźnika obwodu talii do obwodu bioder (WHR), masy tkanki tłuszczowej trzewnej (VAT) od grupy kontrolnej pomimo braku różnic w BMI; pacjenci wykazywali też gorszą jakość życia, aktywność fizyczną, 2-krotnie częściej palili papierosy oraz wykazywali wyższe ryzyko udaru mózgu. Około 70% pacjentów mających nieprawidłowy wyniki glikemii oraz pomiaru ciśnienia tętniczego krwi oraz 20% mających nieprawidłowy lipidogram miało postawioną diagnozę tych zaburzeń oraz wdrożone leczenie. Co ciekawe, stopień kontroli metabolicznej u pacjentów był porównywalny z tym w grupie kontrolnej. Na podstawie wyników, Doktorantka przedstawiła następujące wnioski: 1) rozpowszechnienie zespołu metabolicznego w badanej grupie pacjentów było 3-krotnie wyższe niż w populacji ogólnej; 2) część pacjentów nie otrzymywała prawidłowego leczenia składowych zespołu; 3) kontrola statusu metabolicznego pacjenta (np. masy ciała, glikemii, lipidogramu, ciśnienia tętniczego krwi) jest

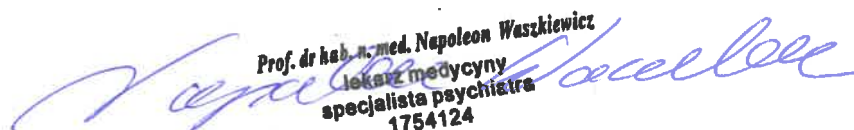

istotnym elementem procesu terapeutycznego w psychiatrii. Warto nadmienić, że lek. Aleksandra Margulsa prowadząc dyskusję, wykazała logiczną zgodność otrzymanych przez siebie wyników, konfrontując je z wynikami badań uzyskanych w innych ośrodkach i ujęła powyższe w logiczne i istotne wnioski.

Podsumowując, badania podjęte przez lek. Aleksandrę Margulską znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy, a uzyskane wyniki Doktorantka przedyskutowała w sposób bardzo dojrzały. Poza tym, Autorka wykazała się szeroką znajomością literatury z zakresu zagadnień dotyczących tematu pracy. Nieliczne uwagi zostały dokonane z obowiązku recenzowania i nie mają kardynalnego wpływu na całościową ocenę rozprawy, tym bardziej, że z pewnością zostaną skorygowane przed publikacją wyników.

Rozprawa doktorska lek. Aleksandry Margulskiej stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm) i spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o **dopuszczenie** lek. Aleksandry Margulskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz
lek. medycyny
specjalista psychiatra
1754124

